

RAPORT Z WYKONANIA

"Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030"

– przyjętym Uchwałą Nr XLIII/309/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 31 sierpnia 2022 r.
za lata 2024-2025

STRESZCZENIE OPRACOWANIA

Podstawa prawna: art. 18 ust. 2 Ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2025 r. Dz. U. poz. 647 z późn. zm.).

Organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia Radzie Gminy. Raporty następnie są przekazywane przez organ wykonawczy gminy odpowiednio do organu wykonawczego powiatu.

Zgodnie z *Ustawą Prawo ochrony środowiska* dla Gminy Turawa opracowany jest **"Program ochrony Środowiska"** (POŚ). Pierwszy program POŚ został przyjęty przez Radę Gminy Turawa uchwałą w 2006 r., dla którego opracowane były aktualizacje: w 2010 r., 2014 r., 2018 r. oraz 2022 r. (aktualizacje sporządza się co cztery lata). Aktualnie trwają prace nad kolejną aktualizacją.

Niniejszy Raport złożony do Rady Gminy Turawa obejmuje lata 2024-2025.

Aktualnie obowiązującym POŚ jest *"Program Ochrony Środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030"*

Podstawą opracowania Raportu z POŚ są materiały Urzędu Gminy Turawa, dane pozyskane z WiK Turawa, oraz pozyskane od podmiotów wymienionych w Raporcie.

W POŚ wpisują się zadania dot. ochrony środowiska, w tym:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. gospodarka wodno-ściekowa,
3. ochrona wód,
4. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
5. ochrona przyrody,
6. ochrony przed hałasem,
7. edukacja ekologiczna,
8. zagrożenia poważnymi awariami,
9. oddziaływania elektromagnetycznego.

(Poszczególne Zadania zostały wymienione w Raporcie).

Wykonawcami POŚ jest: Gmina Turawa oraz podmioty takie jak: WiK Turawa Sp. zo.o., placówki oświatowe na terenie Gminy Turawa, PGW Wody Polskie, WFOŚiGW w Opolu, RDOŚ w Opolu, WIOŚ w Opolu, Zarządcy Dróg oraz mieszkańcy Gminy Turawa, do których również skierowany jest POŚ.

Z punktu widzenia Gminy Turawa **najistotniejsze zadania** to:

1. ochrona powietrza, gospodarka niskoemisyjna,
2. gospodarka wodno-ściekowa, realizacja programu KPOŚK,
3. kompleksowa gospodarka odpadami, promowanie segregacji odpadów u źródła, zwiększenie poziomu recyklingu oraz redukcja ilości wytwarzanych odpadów,
4. usuwanie azbestu,
5. monitoring oddziaływania na środowisko zamkniętego składowiska w Bierdzanach, prowadzony zgodnie z ustawą o odpadach,
6. ochrona wód, w tym Jezior Turawskich,
7. edukacja ekologiczna - podnoszenie świadomości mieszkańców na temat ochrony środowiska, zasad segregacji oraz wpływu na zmiany klimatu.

Streszczenie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Turawa za lata 2024-2025

Ochrona klimatu, ochrona powietrza, gospodarka niskoemisyjna

W ramach działań ochrony powietrza wpisują się zadania w zakresie:

- **obniżenia zapotrzebowania na energię cieplną** (termomodernizacje, wymiany okien, montaż instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła itp.),
- **obniżenia emisji pyłowo-gazowej** (wymiany instalacji grzewczych, stosowanie paliw alternatywnych dla węgla, wykorzystanie OZE, itp.),
- **obniżenia emisji spalin z pojazdów poprzez budowę infrastruktury pieszo-rowerowej, modernizację infrastruktury drogowej dróg gminnych** (ścieżki rowerowe, remonty dróg – stan jezdni ma wpływ na zanieczyszczenia z komunikacji samochodowej).

Gmina Turawa podejmuje działania ukierunkowane na wdrażanie rozwiązań niskoemisyjnych, w tym wykonuje zadania dot. sukcesywnej termomodernizacji i wymiany kotłów w budynkach użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola). **Aktualnie gospodarka niskoemisyjna jest głównym działaniem w kierunku ochrony powietrza. W tym kierunku realizowane są następujące działania:**

- pozyskano dofinansowanie na inwestycje: **„Modernizacja kotłowni polegająca na wymianie kotła węglowego na kocioł gazowy z przyłączeniem do sieci gazowej w Publicznym Przedszkolu w Zawadzie”** (realizacja w 2024 r., pozyskane środki z WFOŚiGW Opole);
- pozyskano dofinansowanie na inwestycje: **„Modernizacja kotłowni polegająca na wymianie kotła węglowego na kocioł gazowy z przyłączeniem do sieci gazowej w Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawadzie”** (realizacja w 2024 r., pozyskane środki z WFOŚiGW Opole);
- pozyskano dofinansowanie na inwestycje: **„Modernizacja sieci oświetlenia ulicznego z zastosowaniem energooszczędnych rozwiązań na terenie Gminy Turawa”** (realizacja w 2024 r., pozyskane środki z WFOŚiGW Opole);

Warto wspomnieć, iż w ostatnich latach pozyskano środki zewnętrzne na dofinansowanie zrealizowanych już inwestycji, a mających na celu poprawę jakości powietrza w budynkach użyteczności publicznej. Były to w szczególności:

- „Modernizacja energetyczna budynku gminnego w m. Bierdzany” (realizacja w 2023 r. w ramach pozyskanych środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RIFL) oraz WFOŚiGW w Opolu),
 - „Modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej w Turawie przy ul. Opolskiej 39c” (pozyskane środki z RPO WO na lata 2014-2020, grant - „Dostępny samorząd – granty, oraz WFOŚiGW w Opolu),
 - „Modernizacja energetyczna budynku szkoły w Osowcu przy ul. Fabrycznej” (realizacja w 2021 r. w ramach pozyskanych środków z RPO WO na lata 2014-2020);
 - „Wymiana kotła węglowego na piec opalany pelletem o mocy 45kW w Publicznym Przedszkolu w Turawie” (realizacja w 2019 r. w ramach środków pozyskanych z WFOŚiGW w Opolu);
 - „Modernizacja kotłowni polegająca na wymianie kotła węglowego na kocioł opalany pelletem w Oddziale Przedszkolnym w Zakrzowie Turawskim” (realizacja w 2019 r. w ramach środków pozyskanych z WFOŚiGW w Opolu);
 - „Modernizacja kotłowni polegająca na wymianie kotła węglowego na kocioł opalany pelletem w Publicznej Szkole Podstawowej w Bierdzanach” (realizacja w 2021 r. w ramach środków pozyskanych z WFOŚiGW w Opolu);
 - „Modernizacja kotłowni polegająca na wymianie kotła węglowego na kocioł opalany pelletem w budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Turawie” (realizacja w 2021 r. w ramach środków pozyskanych z WFOŚiGW w Opolu);
- pozyskano dofinansowanie na inwestycje polegające na wymianie kotłów w indywidualnych budynkach osób fizycznych w ramach projektu „Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne w gminie Turawa” (środki pozyskane z RPO WO na lata 2014-

2020, realizacja w latach 2021-2022).

- **Gmina Turawa współpracuje z WFOŚiGW w Opolu w zakresie uczestnictwa w Programie „CZyste Powietrze”.** W 2021 r. w siedzibie Urzędu Gminy Turawa został utworzony **Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny**. Poprzez działanie Punktu Gmina Turawa wspiera mieszkańców w zakresie pozyskania dotacji z WFOŚiGW w Opolu z ww. Programu na wymianę źródeł ciepła i przeprowadzenia inwestycji w celu poprawy efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych. Dodatkowo Punkt prowadzi działania informacyjno-doradcze oraz edukację w zakresie Programu „CZyste Powietrze”.

Wyniki pracy Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu „CZyste Powietrze”

GMINA TURAWA	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	Liczba zawartych umów o dofinansowanie	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć	Sumaryczna kwota wypłaconych dotacji [zł]
	530	478	357	8 774 803,76

W 2024 r. Gmina Turawa otrzymała dodatkowe środki tzw. „bonus” z WFOŚiGW w Opolu dla najbardziej aktywnych gmin wdrażających Program.

- wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza poprzez współpartnerstwo w **Programie LIFE**;
- realizacja zadań przypisanych jednostkom samorządu terytorialnego w **Programie ochrony powietrza dla województwa opolskiego**. Dla sterfy opolskiej został opracowany i przyjęty przez Sejmik WO Program ochrony powietrza (POP), w ramach którego Gmina Turawa sporządza coroczne sprawozdania. W związku z wymogami POP w 2025 r. trwały prace nad weryfikacją źródeł spalania paliw na terenie Gminy Turawa. Wyniki ww. weryfikacji zostały wprowadzone do rocznego sprawozdania Gminy Turawa z realizacji POP za 2025 r.

Gospodarka wodno-ściekowa, realizacja programu KPOŚK, ochrona wód w tym ochrona Jezior Turawskich

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Turawa realizuje **Spółka Wodociągi i Kanalizacja Turawa**. Przedsiębiorstwo realizuje szereg zadań i inwestycji w zakresie objętym *Wieloletnim Planem Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych Gminy Turawa*. (*Pozzczególne Zadania zostały wymienione w Raporcie*).

Wykonanie inwestycji kanalizacyjnych przez Spółkę WiK Turawa umożliwiło uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze całej Gminy Turawa, tym samym skanalizowanie Gminy Turawa w całości jest wypełnieniem przez Gminę programu KPOŚK.

Gospodarka odpadami

- **W Gminie Turawa system gospodarki odpadami jest wdrożony zgodnie z obowiązującymi przepisami.** Na terenie Gminy Turawa funkcjonuje kompleksowy system segregacji i odbioru odpadów od mieszkańców przez przedsiębiorstwo wywozowe. Szczegółowo w/w system został opisany w *Raporcie* oraz *Analizie gospodarki odpadami komunalnymi*.
- W zakres gospodarki odpadami wpisują się również zadania mające na celu utrzymanie czystości i porządku nad Jeziorami Turawskimi.
- W celu wypełniania przez Gminę Turawa obowiązku utworzenia stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy funkcjonuje **PSZOK**. Mieszkańcy Gminy Turawa mogą na zasadach określonych w Regulaminie przekazywać nadwyżki odpadów powstałych na terenie swoich nieruchomości.
- Gmina Turawa realizuje *"Program usuwania azbestu"*. Na potrzeby realizacji tego zadania został przyjęty *Program usuwania wyrobów zawierających azbest* oraz wykonana została inwentaryzacja azbestu. W ramach tego programu Gmina Turawa ma możliwość ubiegania się o dofinansowania

Streszczenie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Turawa za lata 2024-2025

w przypadku uruchomionego przez ZWFOŚiGW w Opolu programu dotacyjnego dla JST.

W wyniku dotychczasowej realizacji programu użykana kwota dotacji wyniosła: **149 035,04 zł** (stan na grudzień 2023 r. za lata 2014-2023);

- z dotacji skorzystało **182-óch Wnioskodawców** (w tym obiekty gminne),

- **usunięto 21 250,77 m² azbestu - co daje w przeliczeniu na ogólną masę 266,142 ton.**

- Gmina Turawa realizuje **program usuwania odpadów z działalności rolniczej** (folie, siatki i sznurki do owijania balotów, opakowania po nawozach itp.). W roku 2025 Gmina Turawa przeprowadziła ww. działanie.

Z przedsięwzięcia zorganizowanego przez Gminę Turawa skorzystało 38-miu rolników, którzy mogli bezpłatnie przekazać uprawnionemu podmiotowi odpady ze swoich gospodarstw rolnych objęte ww. programem. Zebrana ilość odpadów: 25 ton.

- w ramach bieżących zadań Gmina przeprowadza corocznie **monitoring** oddziaływania na środowisko zamkniętego **składowiska odpadów w Bierdzanach**. Zgodnie z obowiązującymi przepisami badania monitoringowe zlecane są podmiotowi, posiadającemu akredytację na badania, następnie wyniki z badań przekazywane są do WIOŚ w Opolu (obowiązek ustawowy). Dotychczasowe badania nie wskazują na oddziaływanie składowiska na środowisko.

Edukacja ekologiczna

W ramach zadań dot. edukacji ekologicznej w latach 2024-2025 Gmina Turawa realizowała liczne działania edukacyjne.

W analizowanym okresie zrealizowano działania w zakresie edukacji ekologicznej np.: prowadzenie edukacji w związku z prowadzonym Punktem konsultacyjno-informacyjnym Programu „CZyste Powietrze”: spotkania informacyjne z mieszkańcami, bieżące konsultacje nt. możliwości pozyskania dotacji, ulotki i broszury nt. ww. Programu, kalendarze na 2024 r. i 2025 r., akcja z placówkami szkolno-przedszkolnymi, itp..

Prowadzone są również działania ciągłe w zakresie edukacji ekologicznej.

Wśród tych działań są: bieżące działania informacyjne o tematyce ekologia, ochrona środowiska, w tym:

- artykuły gminnym czasopiśmie "Fala",
- na stronie internetowej – utworzona jest specjalna zakładka *Ochrona Środowiska, Gospodarka odpadami komunalnymi* (na bieżąco umieszczane są informacje dla mieszkańców),
- udostępnianie informacji o środowisku (BIP),
- projekty dokumentów dot. ochrony środowiska podlegają procedurze konsultacji społeczeństwa,
- decyzje środowiskowe – ich wydawanie poprzedzone jest odpowiednią procedurą oceny oddziaływania na środowisko.

(Szczegółowo Zadania zostały wymienione w Raporcie)

Przygotowała:

Danuta Piwowarczyk

Zastępca Kierownika

Referatu Gospodarki Nieruchomościami, Ochrony Środowiska i Rolnictwa